

WYMAGANIA EDUKACYJNE Z KSZTAŁCENIA SŁUCHU

W CYKLU CZTEROLETNIM

W KLASIE I

NA OCENĘ DOSTATECZNĄ:

1. znajomość położenia nut na pięciolinii i nazewnictwa literowego i solmizacyjnego w kluczu wiolinowym
2. znajomość podstawowych wartości rytmicznych nut i pauz oraz zasady działania i sposobu oznaczania metrum
3. znajomość zasad prawidłowego grupowania wartości rytmicznych
4. znajomość znaków chromatycznych i nazewnictwa dźwięków podwyższonych i obniżonych
5. znajomość zasad kaligrafii muzycznej
6. znajomość budowy, nazewnictwa i symboli interwałów prostych, (1cz, 2m, 2w, 3m, 3w, 4cz, 5cz, 6m, 6w, 8cz) oraz umiejętność ich intonowania i słuchowego rozróżniania
7. znajomość budowy trójdźwięku dur i moll i umiejętność słuchowego ich rozróżniania
8. znajomość budowy i umiejętność śpiewania gamy durowej i triady harmoniczej oraz moll eolskiej wraz z triadą
9. właściwe poczucie metrum, tempa i dynamiki
10. umiejętność realizacji i zapisywania z pamięci prostych przebiegów rytmicznych z uwzględnieniem podstawowych wartości rytmicznych
11. umiejętność śpiewania i zapisywania z pamięci w kluczu wiolinowym prostych melodii tonalnych opartych na poznanych interwałach

PONADTO NA OCENĘ DOBRĄ:

1. umiejętność intonowania i określania poznanych interwałów i trójdźwięków na podstawie słyszenia i zapisu nutowego
2. umiejętność realizacji i zapisywania z pamięci trudniejszych przebiegów rytmicznych i melodycznych

PONADTO NA OCENĘ BARDZO DOBRĄ:

1. precyzyjne odczytywanie rytmu z zapisu oraz precyzyjne wykonywanie rytmu po uprzednim jego usłyszeniu
2. sprawne, z czystą intonacją czytanie nut głosem w kluczu wiolinowym

NA OCENĘ CELUJĄCĄ:

Laur w Międzyszkolnym Konkursie Solfeżowym.

W KLASIE II

NA OCENĘ DOSTATECZNĄ:

1. znajomość położenia nut na pięciolinii i nazewnictwa literowego i solmizacyjnego w kluczu basowym
2. znajomość budowy odmiany harmoniczej i doryckiej gamy molowej i triady harmoniczej w poszczególnych odmianach, oraz umiejętność śpiewania i słuchowego rozróżniania tychże odmian
3. znajomość budowy, umiejętność intonowania oraz słuchowego rozróżniania interwałów 7m, 7w, trytonu wraz z rozwiązaniem, a także wszystkich pozostałych, poznanych w klasie I
4. umiejętność konstrukcji przewrotów trójdźwięku durowego i molowego, umiejętność zapisu, odtwarzania głosem i słuchowego rozpoznawania poszczególnych form trójdźwięków
5. znajomość budowy, umiejętność intonowania i słuchowego rozróżniania trójdźwięku zmniejszonego i zwiększonego
6. pojęcie konsonansu i dysonansu – słuchowa umiejętność odróżniania tych zjawisk
7. znajomość sposobów przedłużania wartości rytmicznych (przez kropkę, podwójną kropkę, łuk i fermatę), rytmu synkopowanego i trioli ósemkowej wynikającej z nieregularnego podziału wartości rytmicznych
8. umiejętność realizacji i zapisu z pamięci prostych przebiegów rytmicznych i prostych melodii tonalnych w kluczu wiolinowym i basowym

PONADTO NA OCENĘ DOBRĄ:

1. sprawne rozpoznawanie interwałów i trójdźwięków dur i moll w przewrotach oraz zmniejszonego i zwiększonego
2. umiejętność realizacji i zapisywania z pamięci trudniejszych przebiegów rytmicznych i melodycznych

PONADTO NA OCENĘ BARDZO DOBRĄ:

1. umiejętność konstrukcji oraz intonacji wszystkich form trójdźwięków dur i moll, oraz zmniejszonego i zwiększonego od podanego dźwięku
2. sprawne, z czystą intonacją czytanie nut głosem w kluczu wiolinowym i basowym
3. umiejętność realizacji ćwiczeń z zastosowaniem polirytmii sukcesywnej i symultatywnej
4. umiejętność rozpoznawania i określania zmian melodycznych i rytmicznych w przebiegu jednogłosowym
5. umiejętność zapisu rytmu z usłyszanej melodii

NA OCENĘ CELUJĄCĄ:

Laur w Międzyszkolnym Konkursie Solfeżowym.

W KLASIE III

NA OCENĘ DOSTATECZNĄ:

1. znajomość budowy dominanty septymowej w postaci zasadniczej i w przewrotach oraz zasad rozwiązania
2. umiejętność śpiewania dominanty septymowej wraz z rozwiązaniem w postaci zasadniczej i w przewrotach i słuchowego rozpoznawania poszczególnych form dominanty septymowej
3. umiejętność intonowania i słuchowego rozróżniania wszystkich poznanych interwałów i trójdźwięków
4. znajomość rodzajów pokrewieństw tonalnych
5. znajomość zjawiska enharmonii
6. umiejętność realizacji i zapisywania z pamięci przebiegów rytmicznych i melodycznych

PONADTO NA OCENĘ DOBRĄ:

1. sprawne rozpoznawanie współbrzmień (interwałów w obrębie oktawy, trójdźwięku zmniejszonego, zwiększonego i poszczególnych form trójdźwięku dur, moll i dominanty septymowej)
2. umiejętność realizacji ćwiczeń z zastosowaniem polirytmii sukcesywnej i symultatywnej
3. umiejętność rozpoznawania i określania zmian melodycznych i rytmicznych w przebiegu jednogłosowym
4. umiejętność zapisu rytmu z usłyszanej melodii

PONADTO NA OCENĘ BARDZO DOBRĄ:

1. umiejętność konstrukcji i intonacji wszystkich form dominanty septymowej wraz z rozwiązaniem od podanego dźwięku
2. umiejętność realizacji i zapisywania z pamięci dwugłosowych struktur rytmicznych
3. umiejętność zapisu jednego głosu konstrukcji dwugłosowej
4. umiejętność zapisu melodii wykonywanej z akompaniamentem
5. umiejętność transponowania melodii
6. umiejętność realizacji i zapisu z pamięci melodii z zastosowaniem dźwięków alterowanych

NA OCENĘ CELUJĄCĄ:

Laur w Międzyszkolnym Konkursie Solfeżowym.

W KLASIE IV

NA OCENĘ DOSTATECZNĄ:

1. znajomość budowy dominanty septymowej wraz z rozwiązaniem

2. znajomość interwałów złożonych
3. znajomość budowy odmiany harmoniczej gamy durowej i triady harmoniczej w tejże odmianie
4. znajomość skal poza systemem dur moll
5. umiejętność tworzenia podstawowych rodzajów kadencji (doskonałej, zawieszonej, zwodniczej, plagalnej) i słuchowego ich rozróżniania
6. znajomość zasad chromatyzacji gamy
7. umiejętność słuchowego rozróżniania wszystkich poznanych dotąd współbrzmień
8. umiejętność realizacji i zapisu z pamięci przebiegów rytmicznych i melodii z rozszerzoną tonalnością
9. umiejętność zapisu rytmu z usłyszonej melodii
10. umiejętność rozpoznawania i określania zmian melodycznych i rytmicznych w przebiegu jednogłosowym

PONADTO NA OCENĘ DOBRĄ:

1. umiejętność realizacji i zapisywanie z pamięci dwugłosowych struktur rytmicznych
2. umiejętność zapisu jednego głosu konstrukcji dwugłosowej
3. umiejętność zapisu melodii wykonywanej z akompaniamentem
4. umiejętność transponowania melodii
5. umiejętność realizacji i zapisu z pamięci melodii z zastosowaniem dźwięków alterowanych

PONADTO NA OCENĘ BARDZO DOBRĄ:

1. umiejętność zapisywania z pamięci dwugłosowych melodii tonalnych
2. umiejętność realizacji i zapisu z pamięci jednogłosowych melodii atonalnych
3. realizacja dwugłosowych ćwiczeń tonalnych (śpiewając jeden głos z równoczesnym graniem drugiego głosu na pianinie)
4. umiejętność zapisu rytmu z melodii atonalnej

NA OCENĘ CELUJĄCĄ:

Laur z Międzyszkolnym Konkursie Solfeżowym.

W CYKLU SZEŚCIOLETNIM

Klasa I

Ocena niedostateczna i dopuszczająca z przedmiotu kształcenie słuchu (uczeń nie opanował minimum programowego) nie uprawnia do otrzymania promocji do następnej klasy.

Ocena dostateczna uczeń opanował 50% materiału i umiejętności.

Ocena dobra uczeń opanował 75% materiału i umiejętności.

Ocena bardzo dobra uczeń opanował następujące umiejętności i zagadnienia teoretyczne w 90% - 100%:

- Śpiewanie wykonywanych piosenek z pamięci z poprawną intonacją, dykcją, dynamiką i artykulacją
- Zaznaczenie akcentu metrycznego w takcie 2/4, 2/3, 4/4
- Zaznaczenie trybu w piosence, zaśpiewanie toniki
- Rozróżnianie dźwięków niższych i wyższych
- Układanie melodii z kilku wybranych dźwięków
- Opanowanie nazw solmizacyjnych i literowych h-d2
- Śpiewanie i zapis gamy C dur i trójdźwięku
- Śpiewanie ćwiczeń solfeżowych z przygotowaniem
- Śpiewanie ćwiczeń w schematach rytmicznych z zastosowaniem repetycji dźwięku, postępu sekundowego, odległość tercji
- Uzupełnianie brakujących dźwięków w melodii znanych piosenek
- Rozróżnianie i znajdowanie w melodii fragmentów gamy, trójdźwięków oraz skoków melodycznych
- Zapamiętanie dłuższego fragmentu melodycznego
- Chromatyczne podwyższanie i obniżanie dźwięków głosem, zagranie i zapisanie
- Rozpoznanie słuchowe i śpiewanie odległości prymy, kwinty i oktawy czystej oraz sekundy i tercji w następstwie i współbrzmieniu
- Rozpoznawanie przerobionych piosenek na podstawie melodii lub rytmu
- Zapisywanie dyktand melodycznych, melodyczno rytmicznych, interwałowych, pamięciowych w oparciu o przerobiony materiał
- Improwizowanie głosem krótkich melodii do podanego rytmu, krótkich tekstów
- Śpiewanie krótkich poprzedników i następników
- Kształtowanie formy echa, stosowanie zmiennej dynamiki, różnego tempa
- Rozpoznawanie formy utworu: A, AB, ABA
- Rozumienie i opanowanie techniki gry na instrumentach perkusyjnych, wykonywanie akompaniamentu do piosenek
- Określanie charakterystycznych cech wysłuchanego utworu
- Rozpoznawanie rodzajów głosu ludzkiego (sopran, bas) oraz brzmienia instrumentów: fortepian, wiolonczela, gitara, akordeon, flet

- Poprawne i staranne zapisanie nut i znaków muzycznych
- Opanowanie następujących pojęć: klucz wiolinowy i basowy, wartości rytmiczne nut i pauz, taktowanie na 2/4, 3/4, 4/4, gama, trójdźwięk toniczny, nazwy literowe i solmizacyjne h d2, półton i cały ton, krzyżyk, bemol, kasownik, interwały prymy, sekundy, tercji, kwinty, oktawy, znaki repetycji, volty, fermaty.

Ocena celująca uczeń opanował materiał i umiejętności wykraczające poza wymagania klasy I

Klasa II

Ocena niedostateczna i dopuszczająca z przedmiotu kształcenie słuchu (uczeń nie opanował minimum programowego) nie uprawnia do otrzymania promocji do następnej klasy.

Ocena dostateczna uczeń opanował 50% materiału i umiejętności.

Ocena dobra uczeń opanował 75% materiału i umiejętności.

Ocena bardzo dobra uczeń opanował następujące umiejętności i zagadnienia teoretyczne w 90% - 100%:

- Śpiewanie z poprawną intonacją i dykcją piosenek: jednogłosowych, jednogłosowych z towarzyszącym ostinato rytmicznym lub melodycznym, stosując dynamikę i artykulację,
- Śpiewanie gamy C, G, F, triady nazwami solmizacyjnymi i literowymi, zapisanie,
- Śpiewanie gamy c mol harmoniczej ze znakami przy nucie
- Śpiewanie z nut ćwiczeń jednogłosowych w poznanych tonacjach i taktach z zastosowaniem poznanych odległości, wartości nut i pauz, grup rytmicznych (trojła, grupy szesnastkowe),
- Śpiewanie i rozpoznawanie dźwięków durowych i molowych granych melodycznie i harmonicznie,
- Śpiewanie toniki danej melodii,
- Rozpoznawanie interwałów: 1cz, 2m, 2w, 3m, 3w, 4 cz, 5 cz, 8 cz, intonowanie w górę i w dół od podanego dźwięku,
- Wykonanie prostych ćwiczeń dwugłosowych,
- Śpiewanie w kanonie dwugłosowym opóźnionym o tercję,
- Pisanie dyktand melodycznych, pamięciowych, interwałowych z przerobionego materiału,
- improwizowanie melodii do krótkich tekstów i motywów rytmicznych,
- improwizowanie melodii w formie AB, ABA z wykorzystaniem rytmizowanych tekstów, improwizowanych melodii swobodnie, śpiewanie melodii z tekstem, różnych form ruchu,
- Wykonywanie własnego akompaniamentu do wybranych piosenek na instrumentach perkusyjnych,
- Opanowanie gry na dzwonkach,

- Rozpoznawanie rodzajów głosu ludzkiego, brzmienia instrumentów: kontrabas, altówka, flet, klarnet, trąbka, puzon,
- Rozpoznawanie tańców polskich: poloneza, krakowiaka, mazura,
- Opanowanie zagadnień teoretycznych: gamy C, G, F, półtony, tetrachord durowy, triada, dźwięk prowadzący, trójdźwięk dur moll, gama c moll harmoniczna, rytm uzupełniający, oznaczenie dynamiczne, agogiczne, artykulacyjne, wartości nut i pauz, kanon, oznaczenie łuku ligatury, łuku legato, interwały, instrumenty muzyczne, tańce.

Ocena celująca uczeń opanował materiał i umiejętności wykraczające poza wymagania klasy II.

Klasa III

Ocena niedostateczna i dopuszczająca z przedmiotu kształcenie słuchu (uczeń nie opanował minimum programowego) nie uprawnia do otrzymania promocji do następnej klasy.

Ocena dostateczna uczeń opanował 50% materiału i umiejętności.

Ocena dobra uczeń opanował 75% materiału i umiejętności.

Ocena bardzo dobra uczeń opanował następujące umiejętności i zagadnienia teoretyczne w 90% - 100%:

- Śpiewanie i odróżnianie gam durowych i mollowych: C, G, F, D, B, a, d, e, c,
- Śpiewanie trójdźwięku tonicznego i triady harmoniczej w poznanych tonacjach, z taktowaniem na 3,
- Śpiewanie od podanego dźwięku oraz rozpoznawanie interwałów: 1cz, 2m, 2w, 3m, 3w, 4cz, 5cz, 8cz,
- Śpiewanie z poprawną intonacją, dykcją, rytmem poznanych piosenek,
- Czytanie nut głosem literowo i solmizacyjnie,
- Określanie trybu wysłuchanej melodii (dur, moll),
- Śpiewanie prostych ćwiczeń solfeżowych z taktowaniem,
- Śpiewanie I tetrachordu gamy durowej i mollowej (na sylabie la),
- realizowanie rytmu w podanych miarach metrycznych w taktach: 2/4, 3/4, 4/4, 3/8, 6/8, 6/4,
- Opanowanie zagadnień: wartości rytmiczne nut i pauz, znaki chromatyczne i ich znaczenie, pisownię klucza wiolinowego i basowego, nazwę I, IV, V stopnia gamy, triady harmoniczej, oznaczenia: tempa, artykulacji, dynamiki znaków repetycji, volty i fermaty, podział skali na oktawy (c-c3) dźwięki niskie, średnie, wysokie,
- Określanie formy piosenek i utworów o budowie: A, AB, ABA, ronda,
- Opanowanie odmian gam mollowych: eolskiej, harmoniczej, doryckiej, melodycznej,
- Opanowanie budowy trójdźwięku durowego, mollowego, zmniejszonego, zwiększonego,
- Opanowanie określeń: przedtakt, motyw, fraza, zdanie muzyczne, poprzednik, następnik,

- Zapisywanie dyktand (jedno-, dwu-, czterotaktowych) melodycznych, melodyczno rytmicznych w pochodach sekundowych, tercjowych w równych wartościach, w poznanych interwałach i taktach w urozmaiconym tempie, dyktand interwałowych granych melodycznie i harmonicznie, dyktand trójdźwiękowych (trójdźwięki bez przewrotu), dyktand mieszanych.

Ocena celująca uczeń opanował materiał i umiejętności wykraczające poza wymagania klasy III.

Klasa IV

Ocena niedostateczna i dopuszczająca z przedmiotu kształcenie słuchu (uczeń nie opanował minimum programowego) nie uprawnia do otrzymania promocji do następnej klasy.

Ocena dostateczna uczeń opanował 50% materiału i umiejętności.

Ocena dobra uczeń opanował 75% materiału i umiejętności.

Ocena bardzo dobra uczeń opanował następujące umiejętności i zagadnienia teoretyczne w 90% - 100%:

- Czytanie głosem a capella, z towarzyszeniem instrumentu w jedno- i wielogłosie z taktowaniem w tonacjach do dwóch znaków:

a) z nut metodą: mówioną, solmizacyjną, nazwami literowymi, taitażacją (rytm),

b) z gestów fonogestyką,

- Rozpoznawanie zjawisk dźwiękowych metodą słuchową i słuchowo wzrokową (praca z tekstem),
- Odtwarzanie zjawisk dźwiękowych głosem i na dowolnym instrumencie,
- Zapisywanie zjawisk dźwiękowych dyktanda muzyczne:

a) wysokościowe,

b) jednogłosowe pamięciowe,

c) współbrzmieniowe (interwały, akordy bez przewrotu),

d) rytmiczne,

e) korekta błędów

f) uzupełnienia tekstu,

- Realizowanie ćwiczeń pamięciowych (dyktanda, bezgłosne czytanie i odtwarzanie z pamięci)
- Wykonywanie ćwiczeń rozwijających zdolności twórcze:

a) tworzenie następnika do podanego poprzednika,

b) tworzenie brakujących fragmentów tekstu,

c) tworzenie ilustracji dźwiękowych do tekstu słownego oraz w oparciu o schemat rytmiczny, melodyczny, harmoniczny,

d) tworzenie przez improwizację głosem, na instrumencie,

e) tworzenie przez komponowanie,

- Opanowanie następujących zagadnień teoretycznych:

a) zjawisko transpozycji w gamach dur i moll do dwóch znaków przykluczowych,

b) interwały seksty małej i wielkiej, septymy małej i wielkiej,

c) trytony w gamie durowej i mollowej harmoniczej z rozwiązaniem,

d) konsonans i dysonans,

e) trój dźwięk zmniejszony i zwiększony

f) trój dźwięk durowy i mollowy wszystkich postaci

g) podział materiału dźwiękowego na oktawy

h) progresja tonalna,

i) takty proste i złożone

j) grupowe wartości rytmicznych w taktach prostych

k) zjawisko synkopy

Ocena celująca uczeń opanował materiał i umiejętności wykraczające poza wymagania klasy IV.

Klasa V

Ocena niedostateczna i dopuszczająca z przedmiotu kształcenie słuchu (uczeń nie opanował minimum programowego) nie uprawnia do otrzymania promocji do następnej klasy.

Ocena dostateczna uczeń opanował 50% materiału i umiejętności.

Ocena dobra uczeń opanował 75% materiału i umiejętności.

Ocena bardzo dobra uczeń opanował następujące umiejętności i zagadnienia teoretyczne w 90% - 100%:

- czytanie głosem a capella, z towarzyszeniem instrumentu w jedno- i wielogłosie z taktowaniem w tonacjach do trzech znaków:

a) z nut metodą mówioną, solmizacją, nazwami literowymi, tataizacją (rytm)

b) z gestów fonogestyką

- Rozpoznawanie zjawisk dźwiękowych metodą słuchową i słuchowo wzrokową (praca z tekstem),
- Odtwarzanie zjawisk dźwiękowych głosem i na dowolnym instrumencie,
- Zapisywanie zjawisk dźwiękowych dyktanda muzyczne:

a) wysokościowe,

b) jednogłosowe pamięciowe,

c) melodyczno rytmiczne,

d) dwugłosowe,

e) współbrzmieniowe (interwały, trójdźwięki w przewrotach, D7 z postaci zasadniczej),

f) harmoniczne,

g) rytmiczne,

h) korekta błędów,

i) uzupełnianie tekstu,

- Realizowanie ćwiczeń pamięciowych (dyktanda, bezgłosne czytanie i odtwarzanie z pamięci),
- Wykonywanie ćwiczeń rozwijających zdolności twórcze:

a) tworzenie następnika do podanego poprzednika,

b) tworzenie brakujących fragmentów tekstu,

c) tworzenie ilustracji dźwiękowych do tekstu słownego oraz w oparciu o schemat rytmiczny, melodyczny, harmoniczny,

d) tworzenie przez improwizację głosem, na instrumencie,

e) tworzenie przez komponowanie,

- Opanowanie następujących zagadnień teoretycznych:

a) transpozycja gam durowych i mollowych (do trzech znaków),

b) półton diatoniczny i chromatyczny,

c) chromatyzacja gamy C dur regularna i nieregularna,

d) koło kwintowe gam durowych i mollowych,

e) enharmoniczna równoważność dźwięków i gam,

f) dominanta septymowa w postaci zasadniczej z rozwiązaniem na trójdźwięk toniczny,

g) nieregularny podział wartości rytmicznych,

h) grupowanie wartości rytmicznych w taktach złożonych,

i) trudniejsze formy synkopy,

j) ligatura w odniesieniu do artykulacji, rytmu i frazy muzycznej,

Ocena celująca uczeń opanował materiał i umiejętności wykraczające poza wymagania klasy V.

Klasa VI

Ocena niedostateczna i dopuszczająca z przedmiotu kształcenie słuchu (uczeń nie opanował minimum programowego) nie uprawnia do otrzymania promocji do następnej klasy.

Ocena dostateczna uczeń opanował 50% materiału i umiejętności.

Ocena dobra uczeń opanował 75% materiału i umiejętności.

Ocena bardzo dobra uczeń opanował następujące umiejętności i zagadnienia teoretyczne w 90% - 100%:

- Czytanie głosem a capella z towarzyszeniem instrumentu w jedno- i wielogłosie z taktowaniem w tonacjach do czterech znaków z nut metodą mówioną, solmizacją, nazwami literowymi, taktacją (rytm),
- Rozpoznawanie zjawisk dźwiękowych metodą słuchową i słuchowo wzrokową (praca z tekstem),
- Odtwarzanie zjawisk dźwiękowych głosem i na dowolnym instrumencie,
- Zapisywanie zjawisk dźwiękowych dyktanda muzyczne:

a) wysokościowe,

b) jednogłosowe pamięciowe

c) współbrzmieniowe (interwały do 10w, trójdźwięki, D7 w przewrotach),

d) rytmiczne,

e) korekta błędów,

f) uzupełnienie tekstu,

- Realizowanie ćwiczeń pamięciowych (dyktanda, bezgłośnie czytanie i odtwarzanie z pamięci)
- Wykonywanie ćwiczeń rozwijających zdolności twórcze:

a) tworzenie następnika do podanego poprzednika,

b) tworzenie brakujących fragmentów tekstu,

c) tworzenie ilustracji dźwiękowych do tekstu słownego w oparciu o schemat rytmiczny, melodyczny, harmoniczny,

d) tworzenie przez improwizację głosem, na instrumencie,

e) tworzenie przez komponowanie,

- Opanowanie następujących zagadnień teoretycznych:

a) zjawisko transpozycji w gamach dur i moll do 4 znaków przykluczowych,

b) interwały złożone (do kwintdecymy),

c) dominanta nonowa (z 9m i w),

d) skale poza systemem dur moll: pentatonika, skale modalne, skala góralska, skale cygańskie, skala dwunastodźwiękowa i całotonowa,

e) dźwięki niegamowłasciwe alterowane,

f) pojęcie tonalności, tonalności rozszerzonej i atonalności,

g) pojęcie modulacji,

h) dominanta septymowa wszystkich postaci z rozwiązaniem na trójdźwięk toniczny (szóstego stopnia)

i) kadencja i jej rodzaje: doskonała mała i wielka, zwodnicza, plagalna, zawieszona,

j) przedłużanie wartości rytmicznych przez podwójną kropkę,

k) odmiany gam durowych.

Ocena celująca uczeń opanował materiał i umiejętności wykraczające poza wymagania klasy VI.